

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de minister van Economische Zaken

Plaats en datum: Den Haag, 21 september 2026
Betreft: Feitelijke Vragen Macro Economische Verkenning 2026
Ons kenmerk: 2026Z19464 / 2026D45143

Geachte mevrouw Herbert,

De vaste commissie voor Financiën heeft in haar procedurevergadering van donderdag 10 september 2026 besloten om feitelijke vragen over de Macro Economische Verkenning 2027 aan u voor te leggen, met het verzoek deze vragen door te geleiden naar het Centraal Planbureau (CPB).

U vindt de vragen van de commissie in de bijlage bij deze brief. U wordt verzocht de antwoorden op deze vragen uiterlijk vrijdag 25 september 2026 bij de Kamer in te dienen. De minister van Financiën ontvangt een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Financiën,

A.H.M. Weeber

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

Bijlage: feitelijke vragen bij Macro Economische Verkenning 2027

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Kunt u de beleidsmatige lastenontwikkeling (op inkomen en op vermogen) ook weergeven voor de jaren 2028, 2029 en 2030? Inclusief en exclusief basispad? Hoeveel gaan de beleidsmatige lasten op arbeid de komende kabinetsperiode in totaal omhoog (inclusief en exclusief basispad)? En op vermogen?			
2	Kunt u een kruistabel van de beleidsmatige lastenontwikkeling delen voor 2027, 2028, 2029 en 2030?			
3	Klopt het dat in de meest recente CPB cijfers de hoogste inkomens (0,01%) zijn toegenomen met 70% en de laagste inkomens (99%) met zo'n 4% tot 8% in een periode van 8 jaar? Heeft u nog actuelere cijfers?			
4	Wat is het effectieve belastingtarief van de rijkste 1%, 0,1% en 0,01% in Nederland? (Op basis van de meest actuele cijfers)			
5	Klopt het dat het totaal aantal mensen in armoede volgend jaar 460.000 blijft? Klopt het dat het aantal kinderen in armoede volgend jaar met 2.000 afneemt? Klopt het daarom ook dat het aantal volwassenen in armoede met 2.000 toeneemt?			
6	Volgens onderzoek van de Rabobank is de inflatieraming waarop het kabinet de koopkrachtberekeningen baseert nu al achterhaald. Door de sterk gestegen olie- en energieprijzen verwacht de Rabobank volgend jaar een inflatie van 3,8 procent. Kunt u de Kerngegevenstabel uit de MEV 2027 actualiseren, waarbij gebruik wordt gemaakt van de hogere energie- en olieprijsniveaus?			
7	Hoeveel procentpunt verandert de inflatie wanneer een accijnskorting van €0,25 per liter brandstof (benzine en diesel) wordt ingevoerd?			
8	Hoeveel procentpunt verandert de koopkracht wanneer een accijnskorting van €0,25 per liter brandstof (benzine en diesel) wordt ingevoerd? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecielen.			
9	Hoeveel procentpunt verandert de inflatie wanneer de energiebelasting voor huishoudens wordt afgeschaft?			
10	Hoeveel procentpunt verandert de koopkracht wanneer de energiebelasting voor huishoudens wordt afgeschaft? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecielen.			
11	In welke gevallen moet onderuitputting worden ingezet voor verlaging van de staatsschuld en wanneer kan deze worden ingezet voor lastenverlichting?			
12	De huidige beperkte economische groei wordt -voor een deel- verklaard doordat de particuliere consumptie is gestegen omdat gezinnen hun financiële buffers aanspreken. Met hoeveel procent zijn deze buffers sinds 1 januari 2026 afgenomen als gevolg van onttrekkingen en in welke mate heeft een stijging van het algemeen prijspeil geleid tot een afname van deze buffers? In welke mate zijn huishoudens hun spaartegoeden gaan aanspreken omdat de prijzen van goederen en diensten zijn gestegen?			
13	In welke mate leidt een afname van één procentpunt van de box-1 tarieven tot een toename van het bbp? Graag een uitsplitsing per belastingschijf. Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecielen.			
14	In welke mate leidt een verandering in de algemene heffingskorting			

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

- tot een verandering van het bbp? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt een verandering in de arbeidskorting tot een
- 15 verandering van het bbp? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt een verandering in de algemene heffingskorting
- 16 tot een verandering van de arbeidsparticipatie? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt een verandering in de arbeidskorting tot een
- 17 verandering van de arbeidsparticipatie? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt een verandering in de algemene heffingskorting
- 18 tot een verandering van de koopkracht? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt een verandering in de arbeidskorting tot een
- 19 verandering van de koopkracht? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt nivellering van de looninkomens (gemeten aan de
- 20 hand van de Gini-coëfficiënt) tot een verandering van het bbp? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt nivellering van de looninkomens (gemeten aan de
- 21 hand van de Gini-coëfficiënt) tot een verandering van de arbeidsparticipatie? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate leidt nivellering van de looninkomens (gemeten aan de
- 22 hand van de Gini-coëfficiënt) tot een verandering van de koopkracht? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de economische groei af van
- 23 de ontwikkeling van de collectievelastendruk? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de koopkracht af van de
- 24 ontwikkeling van de collectievelastendruk? Graag een toelichting op uw antwoord. Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecien.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de arbeidsinkomensquote af
- 25 van de ontwikkeling van de collectievelastendruk? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit af
- 26 van de ontwikkeling van de collectievelastendruk? Kunt u de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit uitsplitsen naar arbeidsproductiviteit in de particuliere sector en de arbeidsproductiviteit in de niet-particuliere sector? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de arbeidsinkomensquote af
- 27 van de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de
- 28 werkloosheid af van de ontwikkeling van de collectievelastendruk? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate hangt de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de
- 29 werkloosheid af van de ontwikkeling van het brutominimumloon? Graag een toelichting op uw antwoord.
- 30 In welke mate hangt de ontwikkeling van het algemeen prijspeil af

- van de ontwikkeling van het brutominimumloon? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate leidt een verandering in de alcoholaccijns tot een
- 31 verandering van de koopkracht? Graag een overzicht voor verschillende typen huishoudens en inkomensdecielen.
- In welke mate leidt een verandering in de alcoholaccijns tot een
- 32 verandering van de werkgelegenheid in de horecasector? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate leidt een verandering in de alcoholaccijns tot
- 33 verandering in de import van alcoholhoudende dranken? Graag een toelichting op uw antwoord.
- In welke mate leidt een verandering in de tabaksaccijns tot
- 34 verandering in de import van rookwaren? Graag een toelichting op uw antwoord.
- Voegt de overheid in economische zin waarde toe door op een
- 35 bepaald goed of dienst accijns te heffen? Leidt een toename van een accijns tot meer toegevoegde waarde en daarmee tot meer welvaart in enge zin? Graag een toelichting op uw antwoord.
- Hoe kan het dat de cao-lonen marktsectoren in de MEV 2026 voor
- 36 2026 op 4,2% uitkwam, deze cao-lonen vervolgens in de CEP op 4% uitkwam en vervolgens in de MEV 2027 op 4,3% uitkomt?
- De cao-lonen marktsectoren zijn 0,3% hoger dan geraamd in de
- 37 Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. Welk extra bedrag zou nodig zijn voor lonen in de publieke sector als er gerekend was met een cao-loonstijging in de marktsectoren van 4,3%, op basis van de MEV 2027?
- Klopt het dat het verschil tussen de raming van cao-lonen
- marktsectoren uit het Centraal Economisch Plan (CEP) en de
- 38 daadwerkelijk realisatie cao-lonen marktsectoren van de afgelopen 5 jaar inmiddels oploopt tot 3%? En zo ja, wat is het bedrag dat extra benodigd zou zijn als deze 3% achterstand goedgemaakt zou worden?
- Wat zijn de mogelijke consequenties van de overschrijding van de
- 39 Europese begrotingsregels, waarbij de netto gecorrigeerde nominale uitgavengroei uitkomt op 4,7%, terwijl het toegestane groeipad lager ligt?
- Op welke begrotingsposten wordt de door u geraamde
- 40 onderuitputting van 5,6 miljard euro verwacht?
- Kunt u een overzicht geven van welke ombuigingen of lasten de onderstaande groepen raken in 2027, inclusief het budgettaire belang?
- Met hoeveel gaan ze erop achteruit, uitgedrukt in absolute en relatieve getallen?
- ondernemers;
 - werkgevers;
 - 41 - werknemers;
 - gezinnen met kinderen;
 - alleenstaanden;
 - automobilisten;
 - studenten;
 - ouderen;
 - rokers en alcoholdrinkers; en
 - benzine en dieselrijders.
- Klopt het dat de mediane koopkrachtontwikkeling van alle huishoudens in 2027 uitkomt op -0,1%, ondanks de gepresenteerde
- 42 maatregelen uit de Miljoenennota? Hoe ziet deze mediaan eruit als rekening wordt gehouden met de hogere inflatie, zoals berekend door de Rabobank.

- Welk specifiek deel van de lastenverzwaring in box 1 uit het
- 43 coalitieakkoord blijft in 2027 gehandhaafd en wat is het netto-effect hiervan op de koopkracht van werkenden en de middeninkomens? Wat is de precieze reden dat de netto gecorrigeerde nominale
- 44 uitgavengroei in 2026 (4,9%) en 2027 (4,7%) uitkomt boven het volgens de Europese begrotingsregels toegestane groeipad van respectievelijk 4,7% en 3,5%? Welke specifieke inkomensgroepen en huishoudtypen (zoals lagere
- 45 inkomens met een eigen auto of een hoog gasverbruik) worden volgens de analyses van het CPB het hardst geraakt bij een verdere stijging van de brandstof- en energieprijzen? In hoeverre wordt rekening gehouden met, of gerekend met, de
- 46 effecten die klimaatverandering heeft of kan hebben op economische groei? Welke factoren verklaren de geraamde groei van de woninginvesteringen in 2026 en 2027? Welk deel hangt samen met
- 47 nieuwbouw, welk deel met verbouw en verduurzaming en welk deel met prijsontwikkeling? Welk deel hangt samen met woningcorporaties? Is er zicht op het te verwachten armoedepercentage indien de tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten, waarvan de afschaffing
- 48 volgens maatregel 23 (tabel 3, p. 38, Miljoenennota) met één jaar wordt uitgesteld tot 1 januari 2029, per die datum alsnog wordt afgeschaft? Wat zijn de inkomenseffecten van het afschaffen van de aftrek
- 49 specifieke zorgkosten? Welke inkomensgroepen worden relatief het hardst geraakt hierdoor? Door de geopolitieke situatie in het Midden-Oosten zijn de inflatiecijfers voor komend jaar onzeker. Heeft het CPB meerdere
- 50 scenario's met verschillende niveaus van energieprijzen doorgerekend in de koopkrachtberekeningen? Wat zijn de koopkrachteffecten voor met name de lagere inkomensgroepen bij fors gestegen energieprijzen deze winter? Hoe is de aangenomen onderuitputting in 2027 verdeeld over de
- 51 verschillende begrotingen? Welk departement kampt naar verwachting met de hoogste onderuitputting? De begroting is gebaseerd op de cMEV van augustus. Welke
- 52 bijstellingen in de MEV ten opzichte van de cMEV hebben gevolgen voor de uitgaven aan sociale zekerheid en zorg, en voor welk bedrag? Hoe raamt het CPB de onderuitputting van 9,1 mld euro in 2027 (cMEV), en hoe verdeelt deze zich over begrotingshoofdstukken, in het
- 53 bijzonder Defensie, SZW, VWS en het Klimaatfonds? Hoe hoog was de gerealiseerde onderuitputting in 2023 t/m 2025 in vergelijking met uw eerdere ramingen?
- 54 Welk deel van de inflatie in 2026 en 2027 komt door overheidsbeleid (accijnzen, energiebelasting, btw, huurbeleid, nettarieven)?
- 55 Hoe, via welke kanalen en in welke mate werkt de ATAD-uitzondering voor woningcorporaties door in investeringen, economische groei en het EMU-saldo? Zo nee, waarom niet?
- 56 Volgens de MEV zijn de macro-economische gevolgen van de Miljoenennota zeer beperkt. Wat impliceert dit voor het effect van de aanvullende investerings- en woningbouwmaatregelen op de woninginvesteringen?
- 57 Kunt u uw stelling onderbouwen dat investeren in verduurzaming effectiever is dan generieke koopkrachtsteun? Welke

	kosteneffectiviteit (euro per vermeden euro energierekening)	
	hanteert u en hoe wordt de stijging van nettarieven door	
	netinvesteringen daarin meegenomen?	
	Kunt u voor 2027 weergeven wat de koopkrachtontwikkeling voor	
58	werkenden, uitkeringsgerechtigden en gepensioneerden zou zijn	7
	zonder de vrijheidsbijdrage?	
	Hoe wordt het verschil verklaard met de cMEV, dat huishoudens in	
59	armoede zijn gewijzigd maar het aantal kinderen in armoede niet	7
	afneemt (dus t.o.v. cMEV)?	
	Welke inkomens- en uitgavencomponenten neemt het CPB mee in de	
	statische koopkrachtberekening? Kunt u expliciet aangeven hoe de	
60	volgende posten worden meegenomen: nominale zorgpremie, eigen	8
	risico, inkomensafhankelijke Zvw-bijdrage, huur, energierekening,	
	gemeentelijke lasten, kinderopvangtoeslag, hypotheekrenteaftrek,	
	box 3 en pensioenpremies?	
	Hoe verhoudt de koopkrachtontwikkeling van werkenden zich	
61	cumulatief over 2022 t/m 2027 tot die van uitkeringsgerechtigden en	8
	gepensioneerden, op basis van uw statische ramingen?	
	Kunt u de verwachte groei van de zorguitgaven t/m 2031 (of het einde	
62	van de lopende middellangetermijnraming) ontleden in demografie,	9
	prijs- en loonontwikkeling (inclusief het Baumol-effect), volumegroei	
	door technologie en overige factoren, en beleid?	
	Hoe verklaart het CPB dat de werkgelegenheid in uren in 2025 en	
63	2026 daalt terwijl de arbeidsproductiviteit met 2,4% en 2,5% stijgt?	9
	Welk deel is cyclisch en welk deel structureel, en welke sectoren	
	drijven dit?	
	Wat verklaart de daling van de spaarquote van huishoudens van 5,5%	
64	in 2025 naar 4,2% in 2026 en hoe groot zijn de buffers die u	9
	veronderstelt?	
	Hoe ontwikkelt de bedrijvendynamiek (toetreding, uittreding,	
65	faillissementen) zich volgens het CPB, en hoe ziet u de relatie met de	9
	productiviteitsgroei?	
	In welke mate en met welke vertraging werkt de stijging van de lange	
66	rente door in woninginvesteringen en woningbouwproductie? Hoe	9
	luit de gevoeligheidsanalyse voor een langdurig hogere	
	kapitaalmarktrente?	
	In hoeverre is de in de kerngegevens geraamde inflatie representatief	
67	voor de kostenontwikkeling waarmee woningcorporaties worden	9
	geconfronteerd, in het bijzonder bij bouw, onderhoud, personeel,	
	verzekeringen en zakelijke dienstverlening?	
	Welke loonontwikkeling verwacht het CPB specifiek in de bouw en de	
68	zakelijke dienstverlening, en in hoeverre wijkt deze af van de	9
	geraamde contractloonstijging?	
	Kunt u voor 2026 en 2027 een aansluittabel geven tussen de uitgaven	
69	aan sociale zekerheid in de MEV (nationale-rekeningendefinitie, % bbp	10
	en mld euro) en de uitgaven onder het kader Sociale Zekerheid in de	
	Miljoenennota, met per verschilpost het bedrag?	
	Idem voor zorg: kunt u de zorguitgaven in de MEV laten aansluiten op	
70	het Budgettair Kader Zorg in de Miljoenennota, met per verschilpost	10
	het bedrag?	
	In welke mate verklaren verschillen in macro-economische	
	veronderstellingen (loon- en prijsontwikkeling, werkloosheid,	
71	volumes) het verschil tussen de CPB-raming en de	10
	begrotingsramingen voor sociale zekerheid en zorg? Kunt u dit per	
	jaar kwantificeren?	

72	Veronderstelt het CPB ook onderuitputting op de sociale zekerheid en zorg, of alleen op niet-openeinde regelingen? Zo ja, hoeveel?	11
73	Hoe groot is het verschil tussen de zorguitgaven op transactiebasis (nationale rekeningen) en op kasbasis (begroting), en hoe ontwikkelt dit verschil zich t/m 2027?	11
74	Is de ATAD-uitzondering voor woningcorporaties volledig in de MEV 2027 verwerkt? Zo ja, welk effect heeft deze? Zo nee, welk effect zou dit naar verwachting hebben?	11
75	Welke uitgaven rekent het CPB tot "sociale zekerheid" die in de begroting onder een ander kader of buiten de kaders vallen, en omgekeerd? Hoe worden bijvoorbeeld zorgtoeslag, huurtoeslag, kindregelingen, ambtenarenpensioenen, bijstand via het gemeentefonds en de Noodfonds Energie-uitgaven ingedeeld?	13
76	Kunt u de verwachte groei van de uitgaven aan sociale zekerheid t/m 2031 ontleden naar AOW, WW, WIA/WAO, bijstand, kindregelingen en toeslagen, en per regeling naar volume-effect en prijs-/koppelingseffect?	13
77	Kunt u de onzekerheid voor de woningbouw als gevolg van netcongestie en de gewijzigde regels hiervoor kwantificeren?	13
78	Van welke ontwikkeling van bouwkosten, materiaalprijzen en loonkosten in de bouw gaat de raming van de woninginvesteringen uit? Kunt u deze prijs- en volumecomponenten afzonderlijk weergeven voor 2026 en 2027?	14
79	Kan worden aangegeven welk deel van de geraamde woninginvesteringen wordt verricht door woningcorporaties en welke investeringsveronderstellingen voor de corporatiesector in de raming zijn opgenomen?	14